

GŁOS RADOMSKI

Dziennik społeczny, polityczny i literacki poświęcony głównie sprawom Ziemi Radomskiej.

Prenumerata w Radomiu wynosi:
 Miesięcznie . . . . . 6 k. — h.
 Z ednoszeniem do domu . 7 k. — h.
Na prowincji z przesyłką pocztową:
 Miesięcznie . . . . . 7 k. 50 h.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska № 46, dom Hempła.
 Redakcja otwarta od 11 do 12 i od 4 do 6 po pol. Administracja od 9 do 1 i od 3 do 6 po pol.
 Rękopisów niezastrzeżonych Redakcja nie zwraca.

Numer pojedynczy 40 halerszy.

Głos Radomski nabywać i prenumerować można we wszystkich Księgarniach, w Sklepie spożywczym p. Władysławy Adamskiej, Lubelska 20 72; w Składach Win i Towarów Kolonialnych: M. Paschalskiego, ulica Warszawska; Grajarska, ulica Skaryszowska № 16.

Cena ogłoszeń:
 Na I str. wiersz drobnym pismem 2 k. — h.
 „ III „ „ „ „ „ „ „ 1 „ 30 „
 „ IV „ „ „ „ „ „ „ „ — „ 70 „
 Drobne za wyraz . . . . . — „ 20 „

KINO Y. CZARY.

ZAMASKOWANA TANCERKA

Sensacyjny, amerykański dramat w 6 cz. osnuty na tle przygód cyrkowców w Braayli z pełną wdzięką artystką **Cecylją Trian** w roli głównej.
 Muzyka doborowa ściśle dostosowana do obrazów.

Od Czwartku 27 Lutego 1919 roku.
 Niebawem sztuki ekwilibrystycznej! Wstrząsające sceny! Techniczne wykonanie obrazu, jakie może dać tylko Ameryka!

W „MIRAŻU”

Początek g. 8^{1/2}, w w.
 W Soboty, Niedziele i święta
 3 przedstawienia 3
 początek I-go—7-a
 II-go—9 w w.

„Czarny władca”

operetka w 1-ym akcie.
 Oran występy solowe całego zespołu.

TEATR COBSO

CABIRJA

W Czwartek, Piątek, Sobota i Niedziela
 Dzieło Kinematograficzne przedstawia wybuch wulkanu, trzęsienie ziemi, palenie dzieci na ofiarę Bogom Ognia i t. p.
 Na scenie „Tangomania” — farsa.

Restauracja Hotelu Rzymskiego

wydaje obiady à prix fixe: z 3-ch dań po koron 10 z 4-ch dań po koron 15.
 Doborowe trio pod dyrekcją Karasińskiego Juniora. Z poważaniem ZARZĄD.

Urząd Pożyczek Państwowych i Skarbu Narodowego

Warszawa — Marszałkowska 154,

przyjmuje wpłaty na

POLSKĄ POŻYCZKĘ PAŃSTWOWĄ

w markach, koronach i rublach, 1765—3

oraz ofiary na

SKARB NARODOWY

Sprzedż skrynek w walucie rosyjskiej (rublach) odbywa się wyłącznie za ruble carskie, posiadające stempel obowiązujący w dniu 31 grudnia 1918 roku, a to za banknoty 500,100 i 25 rublowe bez ograniczenia, za banknoty niższe tylko do do wysokości 5% łącznej sumy sprzedanej; ponad 5% banknoty te mogą być przyjmowane, tylko o ile rozchodzi się o niezbędne wyrównania.

OGŁOSZENIE.

Zawiadamiamy, że olejarnia nasza upoważnioną została przez Wydział Surowców Wojennych Ministerstwa Przemysłu i Handlu do zakupu wszelkich nasion oleistych, jakoto: rzepaku, maku, lnu, lnicy, konopianki i t. p.

Oferty z wyszczególnieniem cen i gatunków prosimy posiadaczy takowych składać pod naszym poniższym adresem.

Zakłady Przemysłowe
 M. Den w Radomiu

Dział: Olejarnia Firlej.

Adres telegraficzny:
 DEKAEF RADOM.

100 k. nagrody

Idąc z Marjańskiej, Szeroką, Lubelską między Sporną i Kościelną zgubiono bransoletę złotą, kutą, pamiątkową. Łaskawy znalazca zechce zwrócić Marjańska 11 m. 6. 1850—1

Przed wyborami.

W chwili wielkiego rozpolitykowania i rozagitowania. jeszcze podnieceni niedawno odbytymi wyborami do sejmu, stajemy wobec obowiązku innego — wybrania nowej Rady miejskiej. Wielkie hasła polityczne muszą zostać usunięte na bok, stajemy wobec konkretnych zagadnień gospodarczych, jakimi są potrzeby naszego miasta. Pod-

czas gdy zagadnieniem polityki państwowej, jest objęcie interesów całego narodu, wykreślenie pewnych ogólnych form i zasad jego bytu społecznego, oraz zaznaczenie jego fizjonomii zewnętrznej w stosunku do innych narodów i państw, zagadnienia polityki samorządowej wogóle, a między innymi i miejskiej, są sgoła inne.

Polityka miejska powinna w granicach już określonej formy bytu społecznego i państwowego, w ramach zasad przyjętych przez ciało prawodawcze danego państwa (u nas sejm), czyli w ramach ogólnopństwowej polityki, ujmować pewne przejawy gospodarczego i kulturalnego życia lokalnego, stosować do niego zasady ogólne, kierować naszym zbiorowym życiem gminnym a myśleć o normalnym rozwoju całości oraz poszczególnych jego gałęzi.

Jak w życiu państwowem, tak i w gospodarce miejskiej spotykamy się jednak z pewnymi klasami i warstwami, z pewnymi ugrupowaniami, których cele nieraz bywają bardzo rozbieżne, czasami wręcz przeciwnie. Zadaniem polityki państwowej jest doprowadzenie tych sprzeczności do jakiegoś możliwie dogodowego załatwienia w granicach państwa; zadaniem polityki miejskiej jest łagodzenie tych antagonizmów, jakie kolidują w ramach danej jednostki samorządowej.

Gospodarstwo miejskie, jak wszelkie gospodarstwo zbiorowe lub indywidualne, powinno być prowadzone przez ludzi, znających się na tem, przez tych, którzy życie ekonomiczne i kulturalne miasta znają, odczuwają jego potrzeby i braki i są w możności mu sarażdzić. Dlatego też jednym z najważniejszych za-

gadnień przy wyborach obecnych jest kwestja wysłania do Rady miejskiej takich jednostek, któreby tem życiem zbiorowym pokierować umiały i mogły, a więc trzeba tu swego rodzaju fachowców. Ich zadaniem będzie nie tylko zarządzanie już istniejącym majątkiem miejskim, ale także muszą oni znaleźć i odpowiednio źródła dochodów, aby móc podołać tym wszystkim wymaganiom jakie w chwili obecnej spadają na miasto. Oprócz takich swego rodzaju specjalistów, Rada miejska powinna zawierać przedstawicieli tych wszystkich warstw i sfer, jakie są w mieście, aby mogli oni bronić swoich interesów, aby nieraz sprzeczo i stojące ze sobą w kolizji, uzgodnić, złagodzić dla wspólnego dobra miasta.

Jak już wspominaliśmy, zagadnienia ogólnej polityki nie powinny

być wysuwane przy wyborach do Rady miejskiej, co innego czy to się przy dzisiejszym rozpłatkowaniu uda, w każdym bądź razie w normalnym życiu gminnym ten moment powinien być usunięty.

Realnie stawiając kwestję, dziś na czoło należy wysunąć hasło obrony polskiego charakteru miasta, gdyż przy wyborach, dających prawo wszystkim, rozbić głosów polskich może pozwolić się polskiemu elementowi uzyskać przewagę. A więc od ogółu naszych radnych musimy przede wszystkim wymagać, by bez względu na swoją przynależność klasową lub partyjną myśleli i czuli szersze po polsku i by im siła miasta leżała na sercu.

Oprócz tego staniamy wobec całego szeregu zagadnień konkretnych, na pierwszy plan których wysuwają się kwestja aprowizacji, tak trudna w dzisiejszej chwili do załatwienia, kwestja pomocy bezrobotnym, a więc robót publicznych któreby zatrudniły i dały zarobek całym rzęszom robotniczym; trzecią kwestją będzie sprawa finansowa — znalezienia w mieście odpowiednich zdrowych źródeł podatkowych lub ewentualna pożyczka. Poza temi najważniejszymi na chwilę bieżącą sprawami Rada miejska będzie musiała zajmować się szkolnictwem, zdrowotnością miejską, wszelkiego rodzaju inwestycjami, bezpieczeństwem publicznym i wreszcie kwestją mieszkaniową. Oprócz tych przykładowo wymienionych spraw życie może przynieść cały szereg innych również pilnych i ważnych.

Do wyborów tych należy nam stanąć z całym zrozumieniem potrzeb miasta i tego kto im sadość uczynić potrafi, aby posłać do Rady miejskiej takich ludzi, którzyby tam wnieśli pracę twórczą i budującą przyszłość polskiego Radomia.

Udział Francji w reorganizacji armii polskiej.

„Geniec Krakowski“ dowiaduje się że władze wojskowe francuskie, zainteresowane w skutecznym zwalczaniu groźnego Polaca i całej Europy rucho bolszewickiego, zyczą sobie brać czynny udział w reorganizacji armii polskiej. Ma tu reorganizacja polegać między innymi na przydzieleniu do wojska polskiego francuskich instruktorów technicznych i wojskowych, którzyby czuwali nad odpowiednim wyszkoleniem naszej armii.

Prócz tego przydzielony ma być do ministerstwa spraw wojskowych pełnomocnik wojskowy francuski z dalekonośnymi upoważnieniami.

Jest rzecz jasna, że te projektowane zmiany dokonane będą w całkowitem porozumieniu najwyższą władzą wojskową polską.

Zwycięstwo Denikina.

Generał Denikin nadesłał do dziennika „Times“ wiadomość, że posuwa się naprzód z Kialar na północny wschód, 11-ta armia bolszewicka jest pobita na głowę.

Zawieszenie broni.

W nocy z 23 na 24 lutego zawarto na frontach galicyjskich zawieszenie broni, która zaczyna się od godz. 6 rano 25 lutego i trwa 24 godzin. Przedłuża się automatycznie o dalsze 24 godzin, jeżeli nie zostało wypowiedziane. Rozpoczęcie kroków nieprzyjacielskich dopuszczalne jest w 12 godzin od chwili doręczenia wypowiedzenia misji ententy we Lwowie. Obie strony sastrzymują swoje pozycje.

Wskrzeszenie orderu polskiego.

„Kurjer warsz.“ dowiaduje się iż szef min. spraw wojskowych, pułkownik

Czerwiński, ułożył wniosek na wskrzeszenie orderu Virtuti militari, jako polskiego orderu bojowego, który powinien zastąpić obecne odznaki walczności. Order Virtuti militari stał się powinien nagrodą za męstwo w walkach, stoczonych obecnie przez wojsko polskie.

Sejm.

posiedzenie z dnia 24 b. m.

Posiedzenie Sejmu rozpoczęło się o godzinie 2.40 popoł. Po otwarciu posiedzenia odczytano szereg interpelacji jak posłów P. S. L. i Piastowców, np. Osieckiego oraz odezwały kilka pożytych wniosków, jak pos. Dąbskiego w sprawie wypuszczenia na wolność wszystkich jeńców Królewskich, znajdujących się w niewoli niemieckiej.

Wniosek odesłano do komisji, poczem marszałek zawiadomił o zgonie posła kieleckiego Losflera (soc.)

Deklaracja przedstawiciela Zjednoczenia Ludowego.

Poseł Ostachowski, przedstawiciel Zjednoczenia Ludowego odczytał z kolei obszerną deklarację programową:

Stronnictwo chce widzieć w Sejmie ustawodawczym godnego dziedzicia wielkiej tradycji Sejmu czterdzieltnego i konstytucji 3-go Maja. Stronnictwo pragnie stworzenia silnego demokratycznego państwa polskiego z prezydentem Polakiem i katolikiem na czele. Za najpilniejszą potrzebę państwa stronnictwo uważa konieczność stworzenia natychmiast armii z powszechnego poboru. Każda piędź ziemi jest nam równie droga, własne wybrzeże morskie i posiadanie Gdańska jest koniecznym warunkiem gospodarczym samodzielności polskiej. Rząd powinien być silny i przed sejmem odpowiedzialny.

Stronnictwo domaga się zatarcia bolesnych śladów rozbiorowych i rozwiązania wszelkich partyjnych i prywatnych organizacji w kraju i za granicą, przywłaszczających sobie prawo prerogatywy rządu albo nieuznających jego władzy. Uznając dalej najkorzystniejszą dla Polski związek z państwami zachodnimi i Stanami Zjednoczonymi, Stronnictwo popierać będzie kroki rządu ku temu zmierzające (za prawicy i w centrum brawa) z zastrzeżeniem nienaruszalności zasady pełnej niepodległości państwa polskiego (brawa). Stronnictwo pragnie szeroko uwzględnić interesy ludności matorolnej i bezrolnej (na lewy brawa i głos: przyjmujemy to do wiadomości. Ziemia z ręk wielkiej własności powinna przejść do rąk ludu, ale nie w drodze gwałtownego przewrotu, albowiem musi to być wynikiem planowej polityki rolnej).

P. Ostachowski imieniem stronnictwa wyraża następnie pełne uznanie prezydentowi ministrów, sądząc od niego pełnej energii, ponieważ ożywa jest w wielkim niebezpieczeństwie, atakowana z czterech stron przez wrogów, więc wszelkimi siłami należy poprosić wojsko, dać mu odzież, buty, broń i amunicję. Mimo że wiele jest wewnątrz kraju takich spraw; które wymagają podstawowych reform.

Najważniejszą jest jednakże rzeczą zabezpieczenia granic państwa.

W tym celu potrzebny jest skarb pełny. Napędzić go można i potrzeba przez politykę państwową, przez natchynastowe podatki. Litwa — szanowna mowa — musi należeć do Polski, tak samo jak Lwów z okolicą, Śląsk Cieszyński i wszystkie ziemie zaboru pruskiego z dostępem do morza i szerokim wybrzeżem.

Stanowisko Narodowego Związku robotniczego.

Poseł Fishna im. Nar. Zw. robotniczego wygłosił deklarację. W Związek między innymi oświadczył: My Związek narodowy i narodowe stron. robotnicze jesteśmy radykałami społecznymi i będziemy się dopomagać, aby w ramach państwowości polskiej przeprowadzone te postulaty, które lud pracujący w Sejmie zgłosił, aby klasa robotnicza zajęła należne stanowisko społeczne i polityczne w narodzie. Uznajemy tylko przywilej pracy, skupiamy się pod sztandarem biało-czerwonym. (Burzliwe oklaski.) Chcemy budować Polskę silną i wielką.

Mówca przechodzi następnie do polityki zagranicznej i oświadcza, że w uczuciu traktowaniu stosunek do

koalicji niema różnicy zdań. Jeżeli idzie o rozumowy stosunek do koalicji, to musi sobie powiedzieć, że tutaj interesy nasze powinny odgrywać bardzo ważną rolę.

Należy jednakże zwrócić także uwagę na to, że interes koalicji każe jej także o sprawę Polaki zabiegać, że interes koalicji nakazuje jej dbać, o to, aby Polska po macossem nie była traktowana. Istnieją obopólne interesa i to nietylko z punktu widzenia uczuciowego ale także rozumowego, znajdujemy się na jednej drodze.

Niemcy są od wieków naszym wrogiem i wrogiem zawsze pozostaną, wszystko jedno, czy będzie na ich czele Wilhelm czy pan Scheidemann. (Wolania na sali: Bardzo słusznie!) Podobnie analogicznie możemy określić nasz stosunek do bolszewickiej republiki rosyjskiej, na czele której stają ludzie dziś już sławni na całym świecie z morza krwi, którą przelali — Lenin i Trocki. Tu nasz stosunek jest jasny.

Nie choemy mieć nic wspólnego z zarzą bolszewicką.

(Głosy: Brawo). Spisz, Orawa i Śląsk Cieszyński są i pozostaną polskie. My sprawy śląskiej ani nie przepiemy ani pokpiemy. Jeżeli idzie o nasz stosunek do Ukrainy, to sprawa będzie załatwiona wstępną, jeżeli Lwów i zagłębiona wystrężnia, jeżeli się w granicach Rzeczypospolitej polskiej. (Brawa).

Stwierdzamy, że ziemie zaboru pruskiego muszą należeć do Polski i ten korytarz nadwiślański, ta ważna arterja komunikacyjna wraz z naturalnym jej portem Gdańskiem, który bezwarunkowo do Polski należeć musi. (Głosy: szlusznie i brawa).

Przechodząc do spraw wewnętrznych choemy, aby państwo polskie było republiką, opartą na najbardziej demokratycznych podstawach. Będziemy stać na straży praw Sejmu i będziemy teczyc nadal tak, jak to czynimy dotychczas walką z temi hasłami, które domagają się w nas dyktatury proletariatu. Będziemy walczyć z tymi, którzyby chcieli wprowadzić u nas rządy tylko jednej partii (brawa). Wyrażamy zaufanie swoje do tych dwóch wielkich mężów, jakimi są Nacelnik państwa Piłsudski i prezydent ministrów Paderewski.

Mowa posła Federowicza.

Poseł Federowicz imieniem klubu pracy konstytucyjnej podniósł wielkie szalenie naszych kresów i oświadczył, że stronnictwo mówcy popierać będzie politykę zagraniczną rządu w stosunku do sprzymierzonych państw ententy.

Z kolei przemawiał poseł Stapiński

Żydzii.

Poseł Perlmutter imieniem grupy ortodoksów żydowskich wniósł następujące postulaty: a) autonomia religijna i kulturalna, b) subsydjowanie przez państwo żydowskich instytucji prawno-publicznych, c) wolny rozwój żydowskiego życia zborowego z prawno-państwowym nacelnym organem, d) zachowanie odrębności gminy żydowskiej, szbudowanej na religijno-tradycyjnych podstawach.

Poseł Pryłucki imieniem nacjonalistów żydowskich omawiał komunikat o konferencji premiera z żydami. Gdy wspominał o „krwiożerczych (11) instytutach“ w Sejmie, na sali powstała nieopisana burza.

Ks. Okoń: Weale nie krwiożerczych, my krwi nie żądamy. Inni posłowie wołają: Pan nas obraża, wypraszamy sobie to. Na sali nieopisana wrzawa. Przewodniczący dżwoni i swraca się do Pryłuckiego, przerywa mu i za wyrażenie krwiożerczo instynktu przywołuje go do porządku.

Z kolei Pryłucki prowokował dalej twierdząc, że rząd nie ukarał dotąd winowajców ekscesów antyżydowskich.

Ze wszystkich stron słychać przerywania i głosy: To bezczelność! Klamstwo! Prowokacja! Gdy Pryłucki wspominał o pogromie, na sali odezwały się głosy: „A karabiny na Kaszmerzu“!

Okoń woła: Wszyscy śniłicie razem z Ukraińcami i Niemcami przeciw nam! Inni posłowie wołają: Obrażasz pan naród polski. Odebrać mu głos! Zejdź pan z trybuny i t. p.

Pryłucki przypomina im dalej, że wysłano wprawdzie jakąś komisję na śledztwo, ale dotąd sprawozdania z tego śledztwa niema. (Na sali głosy: Żydzii mordowali dzieci polskie we Lwowie,

lali gorącą wodę na żołnierzy polskich. Strzelali do nich.

Antysemityzm urzędowy objawia się zdaniem mówcy w tym, że we wszystkich nowych urzędach zasadniczo nie przyjmują się żydów kolejarysu usunięto z posad. (Głosy: Litwacy), że w pogromach żandarmi rewidują tylko żydów. (Głosy: Bo wiedzą a kogo szukają!). Dalej zarzucił p. Pryłucki, że 7 lutego, a więc na dwa dni przed otwarciem Sejmu wysłano dekret, który wprowadza ludność żydowską tylko do wyznania, gdy tymczasem ta ludność ma prawo do stanowienia o sobie. Żydzi gotowi są do ofiar krwi i mienia, ale sądzą uznania narodowości żydowskiej. (Głosy: W Palestynie). Państwo nie mogło rozwijać się normalnie, gdyby miało u siebie 3 miliony niezadowolonych obywateli. Żydzi muszą mieć przy wyborach kurję narodowościową. Z wielką łaskawością żręca się p. Pryłucki za dania odrębnego sądownictwa, ale domaga się, aby żydzi w sądach mieli prawo używania żargonu. (Głosy: Zapytaj pan wo Frauji, czy wam na to pozwolą).

Poseł Gruenbaum (sjonista) zaczyna mówić. W tej chwili jednak, większość posłów opuszcza salę. Odczytuje zatem deklarację przed pastami ławami wśród ustawicznych przerywań ze strony pozostałych. Domaga się odrębności narodowej żydów, aby ci mogli wziąć udział w budowie państwa polskiego. Na sali głosy: „Wyscie już Rosję zbudowali“!

Następnie marszałek odczytał telegram, otrzymany przez premiera Paderewskiego od frau. ministra spraw za. Pigrichona. Telegram brzmi:

Uznanie państwa polskiego przez koalicję.

„Mam zaszczyt podać do wiadomości państwa, że Rząd Rzplitej francuskiej za pośrednictwem oficjalnie Polskę za państwo niepodległe i suwerenne i rząd jej poparty przez wolę narodu za rząd legalny. Odwiedzając waszy, łączą Polskę z Francją. — W naszym odrodzenie polskiej ojczyzny po długim męczeństwie, które jej nie złamało, nie było goręcej upragnione jak wo Francji i nigdzie też głośniejszym nie odbija się echem. Polska powraca do życia narodu, dzięki zwycięstwu naszych żołnierzy i żołnierzy naszych sprzymierzeńców nad wrogami w wolności narodów. To zwycięstwo jest rękojmnią, szczęśliwej przyszłości dla naszej Ojczyzny.“

Z głębokim wzruszeniem przesyłam Panu żydanu Francji, szczególnie i pomysłności dla odrodzającej się Polski. Rasz pan przyjął zapewnienia mego wysokiego poważania. Podpisano Pichon.

Telegram przysłała Izba burzliwym oklaskami. Marszałek wzniósł okrzyk Niegich żyje Francja! który wszyscy posłowie powstawszy z miejsc powtórzili.

Sejm przesłał kondolencje dla Clemenceau.

Następnie odczytał marszałek głośno wniosek posła Witosa, zgłoszony imieniem klubu polsk. stronnictwa lud. Piastowców. Wniosek ten brzmi:

„Sejm ustawodawczy polski przesyła panu Clemenceau, wybitnemu przedstawicielowi nieśmiertelnej idei wolności narodów, wyrazy najgłębszego współczucia z powodu nieoczekiwanego zamachu, jaki nań wykonano i łączy się z całym narodem francuskim w uszczelnienie najszerszej radości z powodu szczęśliwego jego ocalenia. Sejm prosi marszałka, aby o tem zawiadomił prezydenta ministrów Clemenceau i rząd francuski“.

Nagłość wniosku i sam wniosek uchwalono większością głosów, przy wstrzymaniu się socjalistów od głosowania.

Poseł Korfanty woła: Socjaliści nie głosują!

Poseł Bryl. Socjaliści będą do Wilhelma pisali!

Polska na kongresie pokojowym.

Biuro Prasowe Komisji Rządzącej ogłasza wywiad z pp. hr. Reymem i Tetmajerem, którzy święto wrócili z Paryża. Pierwszą częścią wywiadu siewiera znane szczegóły o składzie Konferencji pokojowej i Komitetu Narod. w Paryżu, porusza kwestję powrotu wojsk gen.

PODZIĘKOWANIE.

Szanownym Księgom: Ekiertowi i Korpikiewiczowi i wszystkim, którzy wzięli łaskawy udział w odprowadzeniu zwłok

ś. p. **JANA BALATY,**
Rodzina.
składa serdecznie „Bóg Zapłać“!

Hallera i trudności z tą sprawą świątecznych.

Gen. Haller oblicza siły wojsk polskich na granicy na sto tysięcy. Z tego we Francji jest 30 tys. żołnierzy już wyćwiczonych, do czego doliczyć należy 17 tysięcy z Włoch z naszych jeńców, 13 tysięcy z Anglii, tak samo z jeńców, 400 żołnierzy polskich znajduje się na Murmanie, w Odesie do 4 tysięcy pod dowództwem generała Żeligowskiego, a 30 tysięcy na Syberji pod dowództwem Czamy.

Wyjazd pierwszej dywizji przygotowany jest kompletnie, a zależy od poszczególnych dyspozycji generała Focha. Oficerowie francuscy, a też żywność dla tej armii, już jadą, przygotowuje się służba sanitarna.

Były dwie przyczyny opóźnienia przyjazdu armii Hallera. Pierwszą stanowiło zawieszenie broni z Niemcami 17 stycznia, które wbrew radom francuskiemu doszło do skutku i całą akcję francuską w kierunku polskim powstrzymało.

Natomiast ostatnie zawieszenie broni, zmieniło sytuację. Zawarto je pod wrażeniem ogromnego wzmożenia się Niemiec, dokonanego wskutek okazanej w pośrednictwie zawieszeniu broni miękkości koalicji względem Niemiec, dalej pod wpływem podniesienia głowy przez zorganizowane na nowo Niemcy, powiększone faktycznie o 10 milionów Niemców austry i protestu przeciw odstąpieniu Alzacji i Lotaryngji, a również przeciw zaplacie wszelkiego odszkodowania. Wszystko to miało ten skutek, iż aljanci (Anglija i Ameryka) ustąpili ze swojej przychylności dla Niemiec tendencji przesadnej łagodności. Dano Fochowi wszelkie pełnomocnictwa celem zawarcia bezterminowego zawieszenia broni i smuszenia Niemców do ustąpienia z Księstwa Poznańskiego, wreszcie wydania sakazy Niemcom zaczepiania Polaków gdziekolwiek będą.

Drugą przyczyną odroczenia przyjazdu Hallera do Polski było wygrzywanie podwójnego rządu w Polsce — rządu warszawskiego i Komitetu Narodowego w Paryżu — przez wpływowe sfery germanofilskie wśród ludności państw koalicji, które to sfery wywieraly silny nacisk na reprezentantów koalicji w kongresie.

Co do Polski to sytuacja na ogół jest taka, że nie tylko Francja i Włochy, ale nawet Ameryka przekonują się, że utworzenie słowiańskiego przedmurza przeciw Niemcom, jak to poprzednio proponowano, z Czechów i południowych Słowian, opartego o Adriatyk, jest niewystarczające. Postanowiono więc utworzyć silną Polskę, któraby dawała rękojem utrzymywania zasad Ligi Narodów, któraby zarazem była niejako ramieniem tych klaszary, jakie mają trzymać Niemcy, a zarazem odgradzała Europę od bolszewików. Te zasady wypchnęły sprawę Polski na pierwszy plan.

O napaście Czechów Komitet Narodowy dowiedział się stosunkowo dość późno wskutek przerwania wszelkiej komunikacji i braku nawet telegramów iskrowych z kraju. Komitet więc nie mógł dość wczesnie zareagować. Jednakże od chwili kiedy się dowiedział o rzeczy w 48 godzin doprowadził do ugody, której nie uważamy za idealną, o której jednakże „Temps“ napisał, że Polacy są mniej niezadowoleni z niej, niż Czechy. Co do zachowania się koalicji w tej sprawie to należy pamiętać, iż Czechy są aljantami i to woseńniejszymi, niż Polska, musiano więc zachować wobec nich pewną kurtuazję i wysłać komisję śledczą.

Faktem jest że dzięki ugodzie, pod presją koalicji przeszła już część amunicji do Polski.

Bardzo dobre wrażenie na koalicji wywarł memoriał ewangelików w Polsce, podpisany przez pastorów Śląskich i tak samo przez pastorów z Królestwa ze superintendantem Burschem na czele, który obecnie bawi w Paryżu. Była to jedna z decydujących chwil, kiedy Dmowski wyjął ten memoriał i zaprodukował go przed reprezentantami koalicji. Kramarz bowiem twierdził, że ewangelicy żądają przyłączenia do Czech, a ponieważ Śląsk jest ewangelicki, więc Śląsk powinien należeć do Czech. Tymczasem memoriał domaga się przyłączenia do Polski. Nieniejsze wrażenia wywarł fakt, że kiedy Kramarz powoływał się na jakiś układ z Polakami, jako zawarty przed 5 listopada, a rzekomo odstępujący Śląsk Cieszyński Czechom — Dmowski zażądał, żeby Kramarz pokazał ten układ. Kramarz naturalnie uczynił tego nie mógł, bo układu nie było. Wogóle w sprawie Śląskiej Dmowski zrobił wszystko co było możliwe.

Czesi wogóle przecholowali sprawę, co wychodzi nam na korzyść. Akcje ich spadają bardzo, przedewszystkiem we Francji, lecz także już i w Anglii i Stanach Zjednoczonych Prezydent Wilson wyjeżdżając do Ameryki rzekł przy pożegnaniu: „przybywszy do Europy, zmieniłem moje dawne poglądy, i przyznaję, że dla Polski zrobiono za mało, za powrotem moim do Europy trzeba będzie to naprawić“.

Państwa gwarantujące Lige narodów są związane niejako sojuszem zaczepno-odpornym i będą miały obowiązek dostarczenia pewnego stałego kontyngentu wojska do obrony Ligi narodów.

W Lidze narodów mają sojusz zaczepno-odporny następujące państwa-sprzymierzone: 1. Francja, 2. Anglija. 3. Stany Zjednoczone, 4. Włochy, 5. Japonja, 6. Belgja, 7. Portugalia, 8. Polska, 9. Czechy, 10. południowi Słowianie, 11. Grecja, 12. Rumunja.

Przy układaniu Ligi narodów ścierały się dwa wpływy. Pierwszy reprezentowany był przez Francję i inne państwa, które dążyły do zapewnienia tą drogą ładu i porządku społecznego z wykluczeniem imperjalizmu i wysyciem się proletariatu tak materialnego jak umysłowego zapomocą podniesienia szerokiego mas. Prąd drugi opierał się na nieświadomych masach w Rosji Niemczech, a próbował swoich agitacji bez skutku we Francji i w Anglii.

Z Hżecckiego.

W powiecie Hżecim, pod wpływami agitacji, ztracają chłopci coraz bardziej moralne pojście o cudzej własności. Napady na lasy i grabieże drzewa są tu niemal codziennym zjawiskiem. Tak np. w Krynkach pod Kunowem, jednej noży około 300 chłopów urządziło grabież lasu, w Starachowicach w ciągu kilku dni rozgrabiono około 100 morgów lasu, w Małomiesskach pod Skaryszowem grabiący las rzucili się z siekierami na interwenujące wojsko, przesył nie obezšlo się bez ofiar.

Z opowiadań wynika, że działa tu podjudzanie i agitacja, a co gorsza że wymienia się przytym nazwiska osób stojących blisko władz miejscowych, które swą dotychczasową beczynnością niemal sankcjonują szarobję i grabieże.

ś. p. **Aleksander Sobecki.**

W ubiegłą sobotę ks. kanonik Górski w otoczeniu duchowieństwa, rodziny i bardzo licznej publiczności odprowadził

Niech każdy przeczyta i dobrze sobie zapamięta!

W Polsce nieproduktywne spoczywa ją miljarady. Tymczasem wartość pieniędzy stale się zmniejsza. Każdy posiadacz pieniędzy osobliwie najlepiej się przekonaj, ile już stracił. Im dłużej trzyma je w ukryciu, tym więcej traci. Natomiast, kupując asygnaty Polskiej Pożyczki Państwowej, dobrze sara b i a i jednocześnie pomaga Ojczyźnie w Jej ciężkim obecnie położeniu.

Czyż słowa te nie powinny przekonać wszystkich posiadaczy pieniędzy, że najkorzystniejszą ich lokatą jest Polska Pożyczka Państwowa?

W najlepiej więc zrozumianym interesie własnym i narodowym nie należy zwlekać z kupowaniem asygnat Polskiej Pożyczki Państwowej, tembardziej, że każdy, zasilając w ten sposób skarb państwa, zapewnia bezpieczeństwo granic Polski, przyczynia się do Jej potęgi i stwarza sobie pomyślniejsze warunki byta. 1818—1

na miejsce wiecznego spoczynku zwłoki ś. p. Aleksandra Sobeckiego.

Ponieważ gorliwa i owocna dla społeczeństwa praca niezawasze bywa otoczona rozgłosom, zwłaszcza, jeżeli sam pracownik rozgłosu takiego unika, staje się zrozumiałem, że o pracy ś. p. Aleksandra Sobeckiego wiedziało tylko niewielkie grono z pośród społeczeństwa naszego. A praca to była poważna, usciwa, sumienna i nader owocna, przy wrodzonej szlachetności jego charakteru i kryształowej prawości; za przykład stawiad ją więc można starszym i młodszym.

Ś. p. Aleksander rozpoznał swą pracę w Dyrekcji Towarzystwa Kredytowego ziemskiego w Radomiu i, przechodząc wszystkie szczeble kariery urzędniczej, doszedł do stanowiska kasjera tej instytucji, stając ze swej obowiązkowości, seislności i uprzejmości dla interesantów. Przesłużywszy gorliwie lat 40 wyszedł do emerytury, a'e nie przeszedł w stan spoczynku; korzystając z czasu wolniejszego, wybrany na członka Rady tutejszego towarzystwa dobroczynności, zajął się energicznie i umiejstnie doprowadzeniem do porządku rachunkowości i kasowości tego towarzystwa; w tym zakresie wykonał pracę „pomnikową“, z której dotąd towarzystwo dobroczynności korzysta i w uznaniu której mianowało go ogólne zebranie członkiem honorowym.

Zajmował się również ś. p. Aleksander bardzo owocnie towarzystwem opieki nad umysłowo choremi, był członkiem wielu komisji rewizyjnych, niejednokrotnie sędzią polubownym i t. p., tak ceniono jego prawotę i niezależność sądu. Cześć jego pamięci! Z. W.

KRONIKA.

Kalendarzyk. Dzień: Leandra.
Sutro: Annat., Romana.
Wschód słońca o godzinie 6.55. Zachód o godzinie 5.52

Radom, 26 lutego.

Przejazd ministra i misji koalicyjnej. W dn. 25 b. m. o g. 5 m. 42 p. pod. w przejeździe od Granicy do Warszawy specjalnym pociągiem przybyli do Radomia ministrowie komunikacji p. Eberhardt wraz z kilku członkami misji Aljantów. Przejeżdżający po odebraniu należnych honorów ze strony służby kolejowej, spożyli na dworcu obiad, podczas którego przygrywała orkiestra kolejowa, poczem o g. 8 m. 15 wieczorem odjechali w dalszą drogę.

Przedstawienie na Bratnią Pomoc słuchaczy Seminarjum nauczycielskiego. W dniu 27 b. m. t. j. w czwartek o g. 8 wiecz. przy ul. Skaryszewskiej

№ 17 staraniem Koła Koodakacyjnego słuchaczy 4 kursu Seminarjum nauczycielskiego odegrani zostają „Łobzowianle“ silami słuchaczy tego kursu. Podczas śpiewów chóralnych przygrywać będzie orkiestra p. Kosińskiego. Bilety nabywać można w sklepie „Potrzeb szkolnych“ oraz przy wejściu na przedstawienie od g. 5 popołud.

Towarzystwo Wychowania Przed-szkolnego ogłasza konkurs na zabawę lub robotę z najdostępniejszego materiału, a którą dziecko do lat 7-miu może wykonać samodzielnie.

Pierwsza nagroda Mk. 100, druga 50. Okazy z nazwiskiem w kopercie zamkniętej należy odesłać pod adresem Towarzystwa — Nowy Świat № 19 do dnia 15-go kwietnia.

Podziękowanie. Za gorliwą troskliwość i prawdziwie macierzyńską opiekę nad żołnierzem polskim, składają „Lidse kobiet“, a w szczególności Pani Dodatkowej, zarządzającej herbaciarnią w koszarach inienia „Pilsudskiego“, serdeczne podziękowanie, żołnierze II go Baonu 36 pp. w Radomiu.

Podziękowanie. Za łaskawą pomoc przy urządzaniu „Czarnej Kawy“ na akademików — żołnierzy serdeczne podziękowanie pp. gospodyniom i artystom składają studentki.

Komitet wigilijny żołnierza polskiego podaje do publicznej wiadomości że za resztę pozostałych pieniędzy w sumie 462 kor. 43 hal. nabyto 33 i pół funta słoniny, którą przesłano radomskiemu oddziałowi wojska, walczącemu na froncie.

Z kwiaty niedzielnej 16 b. m. w cukierniach na tłuszcze i rękawiczki dla żołnierzy w polu osiągnięto koron 1126 hal. 60 i 2 mk. Serdeczne bodzię-kowanie kwestarkom składa Liga Kobiet.

Państwowy Urząd. Pośredniotwa Pracy przeniosł się od dnia 24 b. m. do gmachu b. powiatu przy ul. Warszawskiej, gdzie urządzuje w tych samych co przedtem godzinach.

Gość z Ameryki!

Niebawem zjedzie do Radomia słynna artystka z New-Jorku

Cecylja Trian

ii wykona 1849—1

niebawem sztuki ekwilibrystyczne.

Szczegóły w programach.

Stefania Bojarska

Nasz Dorobek Kulturalny

cz. I Wielkopolska
str. 136 Mk. 3.30.

Cz. II Galicja
str. 296 Mk. 6.60.

Cz. III Królestwo
str. 312 Mk. 9.90.

Dzieło to syskało ogólne uznanie krytyki. Każda część stanowi całość samą w sobie i sprzedawana jest oddzielnie

do nabycia w księgarni
Edward Suchański
Radom.

KINO ODEON
Lubelska № 15.

OD DNIA 24 LUTEGO 1919 ROKU PRAWDZIWA ATRAKCJA
Piękny, interesujący z niezwykłym powodzeniem grany w Warszawie w „Apollo“
sensacyjny dramat w 6-siu częściach

GALGANIARKA

z Leontyną Künberg rumuńską pięknością w głównej roli.

Kubuś skoczkiem

komiczne.

WAŻNE DLA WSZYSKICH! POLSKIE BIURO REKLAMY PRASOWEJ

WARSZAWA, MAZOWIECKA 7

zamieszcza ogłoszenia we wszystkich pismach Ziemi Polskich i zagranicznych szybko i na dogodnych warunkach.

Dewiza. **REKLAMA JEST GŁÓWNYM MOTOREM
PRZEMYSŁU I HANDLU.** 1820—1

Polska Centrala Handlowa

poleca następujące towary:

Materiały włókniste: płótna na bieliznę i płócienka kolorowe, barchany białe i kolorowe, trykot na bieliznę, dreliochy na materace, wełny na suknie i bluzki w różnych kolorach, szewioty na kostjamy, alpaki i krepy żałobne, samodziąły, materiały na palta damskie, oajgi na ubrania męskie, korty na spodnie-kamgarny na ubrania, kastory, syberyjny i walury na palta.

Gotowe ubrania: spódnice kortowe, zakłady włóczkowe, fartuchy, spodnie cąjowe i kortowe, marynarki kortowe na wacie, czapki maciejówki granatowe, pończochy ciepłe i letwie bawełniane, pończochy jedwabne, skarpetki bawełniane i wełniane, rękawiczki damskie, sznurówki czarne i kolorowe.

Norymberszczyzna: nici, igły, szpilki, guziki z masy perłowej, guziki ogowe w różnych wielkościach, guziki niciane do bielizny.

Skóry wygarbowane na obuwie oraz gotowe obuwie:
Męskie damskie i dziecięce 1813—

Sprzedż hurtowa w Radomiu, Plac 3 Maja № 1.

Sprzedż detaliczna w Składnicach P. C. H.: w Warszawie, Radomiu, Kielcach, Lublinie, Łomży, Piotrkowie, Siedlach i Płocku.

CHOMAŁA na Woły,

ŁAŃCUCHY, LEJCE, POSTRONKI,
ZGRZEBLA, LATARNIE, BICZE i BICZYSKA,
NASZELNIKI, PŁACHTY nieprzemakalne

poleca do natychmiastowej dostawy

SYNDYKAT ROLNICZY w Krakowie. № 1552—5.

Odciski

brodawki i skórę zgrubiałą na
podeszwach bezpowrotnie i bez
ból u suwa

„Klawiol”

wyrob. Farmac. Labor. „AP. KOWALSKI” w Warszawie. Sprzedają wszystkie apteki i sklepy apteczne. 168—10

Smar do wozów własnej fabrykacji

Oleje maszynowe i cylindrowe

poleca:

DOM TECHNICZNO-HANDLOWY

St. Brzezowski i M. J. Szmorliński

w Radomiu, Plac 3-go Maja № 1. Skład — Zgodna № 6.

Wirówki do mleka

oryginalne szwedzkie,

NACZYNNIA MLECZARSKIE i STERYLIZATOR do mleka

poleca do natychmiastowej dostawy

Syndykat Rolniczy w Krakowie.

№ 1551—5.

Laboratorium Chemiczno-Bakterjologiczne

D-ra med. S. Pomeraniec i Prew. Farm. Fabickiego, Spacerowa, przyjmuje badania krwi na syfilis (odczyn Wassermana), na tyfus brzuszny i plamisty (odczyn Widala i Weil-Feliksa), płwociny, moczu, kału, soku żołądkowego.

Chemiczno-bakterjologiczne badania wody do picia, produktów spożywczych i inne. 1633—17

KURSA PRAWNICZE

„IUS“

KRAKÓW

Rynek główny L. 22.

„IUS“

1544—

Szybkie przygotowanie przez fachowe sily a) do egzaminów i rygorozów prawniczych Uniwersytetu krakowskiego i lwowskiego b) egzaminów adwokackich, sędziowskich i notarialnych dla wojskowych i urzędników zastępuje w zupełności przygotowanie indywidualne, bez potrzeby opuszczania miejsca pobytu. **System pisemny** wypożyczenie skryptów, skrótów i ustaw. Informacje i prospekta na żądanie. Przygotowanie odpowiednio do zmian politycznych. Dla Królewaków zapoznanie drogą pisemną z ustawodawstwem i administracją.

Biuro pośrednictwa kupna i sprzedaży
Władysława Karczewskiego

w Radomiu Plac 3 maja № 5.

Przyjmuje do komisowej sprzedaży biżuterję, garderobę, meble oraz wszelkie przedmioty domowego użytku.

Ma do sprzedania Folwaronek przestronni około 4 włók z łąką i lasem; zabudowaniami i inwentarzem. Folwarok około 12 włók, dobrej gleby, z dużym ogrodem warzywnym; dwór, budynki i inwentarze oraz inne większe i mniejsze majątki, dzierżawy i demy w mieście. 1689—13 **Wł. Karczewski**

Zaraz potrzebne

jeden, lub dwa pokoje, salonik i sypialny ładnie umeblowane w centrum miasta z całodzinnym utrzymaniem i usługą. Oferty nadsyłać Hotel Rzymski № 17 Inspektor Dóbr Państwowych M. Kamieński. 1806—3

Wyrób mydła

pierwszego gatunku, № 1.

— Sprzedż hurtowa i detaliczna. —
Po cenach umiarkowanych.

JANA CZARNOTY

Ulica Warszawska № 3 w podwórzu. 1501—18

Do sprzedania

skład drzewa przy ulicy Kozienickiej № 6. Wiadomość na miejscu. 1895—3

Kupię biurko lub

stół z szufladami w dobrym stanie. Oferty do Administracji „Głosu Radomskiego”. 1825—

RADOMSKIE TOWARZYSTWO OGRODNICZE

Plac 3 maja 1. (podwórzu)

rozpoczęło sprzedaż nasion

warzywnych, kwiatowych i pastewnych. 1839—4

Do sprzedania willa

o 8 pokojach 4 kuchniach, 2 gankach—werandach, 2 balkonach, spiżarniach i t. p. (Może być użyta na szkołę ludową). Wiadomości bliższych zasięgnąć można u St. Lechowickiego w Antoniewce (na 8-iej wiośsie szosy Kozienickiej) lub H. Sipowicza, Lubelska 55 m. 7. 1838—4

Buchalter-bilansista

poszukuje wieczorego zajęcia. Oferty Admin. „Głosu Radomskiego” dla M. S. 1845—

DROBNE OGŁOSZENIA.

Potrzebne zdolne panny i podręczne do pracowni kostjumów St. Kurka Lubelska 28. 1840—3

Poszukam pojedynczego pokoju z umeblowaniem dla panienki. Oferty Lubelska 88 Dąbrowska. 1843—3

Wagonem meblowym firmy „A. Wróblewski” można przejechać z Warszawy, zaraz lub w przeciągu paru tygodni. Wiadomość Redkiewicz Radom Szeroka № 1. 1837—1

Młoda osoba poszukuje pokoju umeblowanego przy rodzinie. Pożądany fortepian. Oferty do Adm. „Głosu” pod „Kotajarka”. 1847—1

Kupię rewer męski w dobrym stanie z gumami. Oferty do Adm. pod „Rower”. 1847—1

Matematyki w zakresie szkoły średniej uczył się student politechniki (Żyć) Marjańska 4—12, między 8—5. 1808—3

Brzyka w dobrym stanie do sprzedania. Wiadomość Hotel Europejski № 81 od 11 do 1-jej. 1808—1

Fortepian do wynajęcia zaraz. Wiadomość Wysoka 87, u gospodarza. 1842—2

Przepisywanie i nauka na maszynie, na paru systemach Skaryszewska 17. 1838—12

Wzajemny patent Restauracyjny na nazwisko Antoniego Pisarskiego z Szydłowa, nprassa się o odniesienie za nagrodą do Administracji „Głosu”. 1825—3

Uczeń do składu Aptecznego potrzebny zaraz. Wiadomość w Administracji. 1816—3

Chrupce stare wygrane, okazynie do sprzedania, wiadomość u H. Permana, młynka w Restauracji Hotelu Rzymskiego, Lubelska 15. 1787—6

Jesienka angielska męska osarna na jedwabnej podszewce mało używana do sprzedania ul. Szeroka 3 m. 20 od 11-jej do 1-jej i od 3-jej do 5-jej. 1815—3

Provizor farmacji przyjmie zarząd apteki lub dzierżawę. Kielce Bazarowa 8 Kasprzyki. 1795—4

potrzebny Ogrodnik — najlepiej na stół od 1 Kwietnia. Wiadomość w Administracji. 1792—3